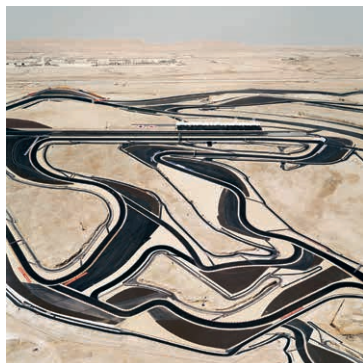

(Ne)Zapomenutý
Vojtěch Preissig

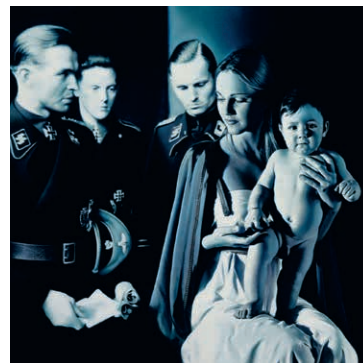
Závan čerstvého vzduchu
na Art Basel

Jak je na tom svět: Téma
pro Andeasa Gurskyho

Jiná realita umělce
Jana Kadlece

Gottfrieda Helnweina
oslavují v Albertine

artBanking

Bulletin
2/2023

Více na str. 3

artBanking

Pomůžeme vám najít krásu, jejíž hodnota přetrvává věky.

CO JE TO ART BANKING A KOMU JE URČEN?

Art Banking je služba poskytující asistenci v oblasti umění, určená klientům privátního bankovníctví UniCredit Bank, ať už umění vnímají jako investiční alternativu nebo jako estetickou a sběratelskou hodnotu. Art Banking mohou využít začínající i zkušení sběratelé a investoři. Spolupráce může být dlouhodobá (stavba sbírky), může však jít i o jednotlivý požadavek (koupě či prodej obrazu).

KDO JSME A CO JE PRO NÁS DŮLEŽITÉ?

UniCredit Bank má stálého interního poradce v oblasti umění, jako první banka v České republice, a to již od roku 2007.

- Máme dlouholeté a různorodé zkušenosti v oblasti umění.
- Art Banking má vlastní rozsáhlou síť ověřených partnerů, jako jsou aukční síně, galerie a experti.
- Pracujeme na základě zásad privátního bankovníctví, důležité jsou diskretnost a individuální přístup.
- Vážíme si našich klientů, tato služba je jim poskytována zdarma jako bonusová.
- V roce 2012 jsme získali ocenění Euromoney pro Art Banking za „Výjimečnou službu na českém trhu“.

ART BANKING NABÍZÍ

I. Umělecko-historický průzkum a tržní analýza umělce a díla

Art Banking spolupracuje s respektovanými experty na konkrétní oblast umění. Zajistíme odborné expertizy renomovaných znalců. Názor takových odborníků je často zcela rozhodující, ať už jde o autenticitu, kvalitu nebo cenu. Dalším krokem při celkovém ohodnocení díla je i jeho tržní ocenění. Každá práce je unikátní a o její ceně rozhoduje mnoho faktorů, jedním z nich je i poptávka a tržní historie díla a jeho autora.

II. Poradenství a asistence při nákupu a prodeji uměleckých děl a sbírek v České republice i v zahraničí

Prodáme či vyhledáme dílo dle zadání klienta, zprostředkujeme kontakt s důvěryhodnými aktéry trhu s uměním, jako jsou aukční domy, galerie, sběratelé a privátní obchodníci s uměním. Propojíme i sběratele z řad klientů mezi sebou, připravíme nákup děl přímo z ateliérů. Tato pečlivá práce doplněná referencemi obchodníků, znalců či klientů, umožňuje nabídnout našim klientům kvalitní asistenci při nákupu a prodeji uměleckých děl.

III. Asistence při správě uměleckých děl a sbírek

Jde především o zajištění specializovaného transportu díla, vývozního povolení, restaurování, vhodného uložení díla či rámování a adjustace ve spolupráci se zkušenými specialisty.

IV. Sestavení sbírek, posilování jejich hodnoty

Zaměřujeme se na řešení požadavků a plánů pro budoucnost, pro vytváření trvalých hodnot, mj. pro příští generace. Čím pečlivěji je sbírka vedena, tím perspektivnější je její budoucnost.

V. Art Banking a kontakt s klienty

- Art Banking Bulletin – tištěný časopis o dění ve světě umění a na trhu s uměním
- Privátní prohlídky výstav s kurátory a řediteli sbírek a institucí, výlety za uměním
- Prohlídky předaukčních výstav s experty, zaměřené na nákup a investice do umění

ART BANKING KONTAKT

V případě zájmu můžete kontaktovat svého privátního bankéře nebo přímo Art Banking:

Marina Votrubová

Senior Art Consultant, Art Banking

Privátní bankovníctví UniCredit Bank

náměstí Republiky 3a, 110 00 Praha 1

E: marina.votrubova@unicreditgroup.cz

M: +420 724 534 885

www.artbanking.cz

Společně za uměním

Přední český fotograf **Ivan Pinkava** nepřestává pátrat po tom, co pro něj znamenají tělo, tvář a oči, v jakých konstelacích se v jeho díle objevují, co pro něj znamená pohled na tělo a konečků i otázka, kdo a proč se dívá. Většina snímků, které klienti privátního bankovníctví měli možnost vidět na privátní prohlídce s komentářem autora v rámci výstavy **Full Moon in the Eye** v **Trafo Gallery** v Praze 22. června, vznikla v posledních letech.

Běžně nedostupná místa za zdmi **augustiniánského kláštera a kostel sv. Tomáše na Malé Straně** si mohli zájemci prohlédnout 29. srpna společně s historikem **Pavlem Fabínem**. Nejstarší klášter řádu v Čechách za současnou barokní podobu vděčí, mezi jinými, K. I. Dientzenhoferovi, V. V. Reinerovi, F. M. Brokoffovi nebo K. Škrétovi a P. P. Rubensovi. Po skončení prohlídky bylo podáváno občerstvení v bývalém refektáři kláštera a přilehlých prostorách, které jsou dnes součástí hotelu Augustin.

Magdalena Kožená Uměleckoprůmyslovému muzeu v Praze před časem věnovala některé z koncertních modelů, které pro ni navrhla **Daniela Flejšarová**. Tato módní návrhářka 13. září osobně provedla výstavou skupinu dam, a to společně s kurátorkou výstavy **Konstantinou Hlaváčkovou**.

Jak se dnes uchovávají umělecká díla za příspěví nejmodernější techniky našim klientům předvedli zástupci **depozitáře Artex v Mešicích u Prahy** v čele s jeho jednatelem **René Rohanem**. Rozsáhlý depozitář umění Artex Art Safe je na

bídou svých služeb v České republice jedinečný. Sběratelé a instituce si zde mohou uložit především výtvarné umění, a to celé sbírky nebo jednotlivá díla. Setkání, které se konalo 19. října, doplnil malíř **Jakub Sýkora**, který okomentoval svá díla přímo v místní galerii **Artefin**.

Ve čtvrtek 26. října představila oděvní návrhářka **Liběna Rochová** skupině dam svou poslední kolekci, která je inspirována vybranými tapiseriemi z tvorby textilní výtvarnice Jaroslavy Těšínské. Event proběhl ve **Studios LR** v sousedství pražské Kamy. Liběna Rochová patří mezi nejvýznamnější české oděvní designérky, vloni vstoupila do designérské síně slávy, letos opět získala cenu Czech Grand Design jako Módní designér roku.

Dne 2. listopadu byli klienti privátního bankovníctví očitými svědky zrodu skleněné sošky, která vznikla pomocí velice unikátní techniky tvarování skla zevnitř žhavé baňky. Přední osobnost současného uměleckého skla **Martin Janecký** návštěvníky osobně provedl procesem výroby ve své sklárně **Janecký Studio** na pražské Malé Straně.

Adventní večeri mezi uměleckými díly instalovanými na zdech galerie **Arthouse Hejtmánek** si vychutnali klienti privátního bankovníctví 23. listopadu. **Manželé Tomáš a Marie Hejtmánkové**, majitelé aukční síně, v průběhu večera provedli zájemce probíhající předaukční výstavou, na které byly k vidění desítky děl výtvarného umění, starozitností a designu.

Roy Lichtenstein, Lupa, 1963, olej na plátně, Privatsammlung/Kunstmuseum Liechtenstein, Vaduz © Estate of Roy Lichtenstein / Bildrecht, Vienna 2023, foto Stefan Altenburger Photography, Zürich

Stoletý Roy Lichtenstein: retrospektiva i soupis díla všem

8. března se ve Vídeňské Albertině otevrou brány dlouho připravované retrospektivy Roye Lichtensteina (Roy Lichtenstein: The Centennial exhibition) který by letos oslavil 100. narozeniny (27. října 1923 - 29. září 1997). Rodák z Manhattanu patří spolu s Andy Warholem mezi největší osobnosti amerického pop artu a moderního umění vůbec. Nadace Roye Lichtensteina vydala u příležitosti 100. výročí narození soupis děl (catalogue raisonné), který je k dispozici zdarma na adrese www.lichtensteincatalogue.org. Kompletní soupis čítá na 5 500 nadací uznaných prací všech technik. Nadace Roye Lichtensteina navíc pokračuje v obdarovávání institucí, se kterými tak slaví umělcevy narozeniny. Celkem 180 prací obdrží mj. Albertina, Britské muzeum, Muzeum amerického umění Whitney a další instituce po celém světě.

EDITORIAL

Vážení klienti, těší mne, že Vám mohu představit nové číslo časopisu Art Banking Bulletin.

Eva Bernardová před nedávnem založila Nadační fond Vojtěcha Preissiga. Ráda by připomněla jméno svého předka, který byl nejen zakladatelem české moderní grafiky a ceněný umělec, ale i aktivním vlastencem. Řazen je mezi významné osobnosti prvního i druhého československého odboje. Více o Vojtěchu Preissigovi i rozhovor s Evou Bernardovou najdete na straně 4.

Aukce společnosti Macho a Chlapovič bývají skvělou příležitostí vidět i zakoupit skvosty české i světové numismatiky. Další jejich aukce připravená na duben 2024 nabídne sbírku MUDr. Václava Bruny. Příběh tohoto výjimečného sběratele a jeho sbírky najdete na straně 7, výběr toho nejlepšího, tj. nejzajímavější položky dubnové aukce, si můžete prohlédnout na okrajích stran časopisu.

Vydáváme se také za fotografem Andreasem Gurskym do Bologni, kde vystavují na čtyřicet jeho fotografií od 80. let po současnost. Gursky se dlouhodobě zabývá globalizací, konzumem a dalšími slabostmi naší doby (str.8). Jiné bolesti současného světa zkoumá rakouský malíř Gottfried Helnwein, který letos slaví 75. narozeniny (str. 10). Vídeňská Albertina přináší jeho retrospektivu mapující posledních třicet let jeho tvorby. Nepropáštěte výstavu Marka Rothka v Nadaci Louise Vuittona v Paříži (str. 6) ani připomínku 250. výročí narození romantického krajináře Caspara Davida Friedricha v berlínské Staré národní galerii (str. 8).

Východoslovenská galéria v Košicích připravila samostatnou výstavu Štefanu Papčovi a veřejnosti jí otevřela 30. listopadu (str. 10).

Strana 9 se plně věnuje filantropii, a to konkrétně záslužné práci hnutí Duha, které podporuje kreativitu lidí s mentálním handicapem, a také aktivitě režiséra Viktora Tauše a jeho dílu Amerikánka či uměleckým artefaktům umělce Jana Kadlece, které jsou s ním spojené.

Přeji Vám příjemné čtení,
Marina Votrubová, Art Banking Bulletin

Malíř **Jakub Sýkora** představuje své práce během večera v depozitáři umění Artex

PRAGENSIE ze Sbírký Pavel a Vierošlava Kneppo

1. 4. – 30. 11. 2023 po–pá 9–17 hodin

Privátní bankovníctví UniCredit Bank
Bankovní dům (2. patro)
Náměstí Republiky 3a, Praha 1

Banka pro všechno,
na čem záleží.

Více informací k vystaveným dílům najdete na www.pragensie.eu nebo kontaktujte Marinu Votrubovou, Art Banking, 724 534 885, marina.votrubova@unicreditgroup.cz

**PRODLOUŽENO
DO 31. 3. 2024**

Hartmann Schedel: Nejstarší veduta Prahy z roku 1493 (z Liber Chronicum), rozměr listu 42,5 x 60,5 cm, Nürnberg, Koberger, 1493, stará kolorace, výřez

(Ne)Zapomenutý Vojtěch Preissig

Vojtěch Preissig je odbornou veřejností uznáván především jako průkopník moderní grafiky, který k nám uvedl techniku barevného leptu a akvatinty. Jako typograf založil tvorbu moderního krásného písma a knihy, je ceněn jako malíř a ilustrátor, který významně zasáhl do dějin výtvarného umění první poloviny 20. století.

Vojtěch Preissig byl umělcem zcela oddaným svým úkolům, zároveň byl aktivním vlastencem.

Je řazen mezi významné osobnosti prvního i druhého československého odboje. Život jeho i jeho rodiny ovlivnily tragické události první poloviny 20. století, se kterými se však potýkal on i jeho nejbližší hrdě a se ctí.

Vojtěch Preissig se narodil roku 1873 ve Světcích u Bíliny. Uměleckoprůmyslovou školu v Praze absolvoval v roce 1897, další zkušenosti sbíral ve Vídni a Mnichově. Nakonec dorazil do vysněné Paříže, kde se vyučil tiskařem a spolupracoval, vedle jiných, s Alfonsem Muchou. V tomto období vznikly barevné ilustrace a velice moderní grafická úprava knihy Broučci Jana Karafiáta a také možná nejslavnější grafické listy Modráček (1900) a Sedm havranů (1903).

Po návratu do Prahy si otevřel vlastní grafický ateliér. Nejdříve směl, následně nenaplněné ambice a konečně i krach ateliéru uspíšily odchod celé rodiny do Spojených států v roce 1910. Vojtěch Preissig se zde velice rychle etabloval, získal zakázky, vedle toho vyučoval na newyorské Art Students League, Teachers College na Kolumbijské univerzitě a nakonec se stal ředitelem školy grafických umění ve Wentworth Institutu v Bostonu.

Od roku 1912 promýšlel a později i realizoval knižní pís-

mo nazvané Preissigova antikva, které je dnes považováno za jedno z prvních moderních písem. Když vypukla první světová válka, okamžitě byl činný v místních krajských organizacích a rychle vytvořil řadu propagačních plakátů pro československou zahraniční armádu ve Francii, organizoval nábor dobrovolníků do československých pluků tamtéž. Po více než dvaceti letech v Americe se vrátil domů, tentokrát už do samostatného Československa, na jehož vzniku mu tolik záleželo. Doma se mu jako grafikovi a typografovi příliš nedařilo, začal se proto naplno věnovat abstraktní malbě.

Vojtěch Preissig těžce nesl podpis mnichovské dohody a zabrání Sudet. Po vpádu německých vojsk do Československa se v březnu 1939 okamžitě spojil s odbojem a společně s dcerou Irenou Bernáškovou zvanou Inka začal vydávat ilegální časopis V boj. S výrobou a distribucí mu pomáhala téměř celá rodina. Každé číslo bylo jako provokace posíláno do Petschkova paláce, kde sídlilo gestapo, jedno obdržel dokonce

i státní tajemník K. H. Frank. Situace se přiostržovala a na podzim roku 1940 byli Vojtěch s Inkou zatčeni gestapem. Inka byla nakonec odsouzena v Plötzensee u Berlína v srpnu 1942 jako první Češka k trestu smrti.

„A Československá republika přece bude!“ byla její poslední slova před popravou.

Zpráva o smrti Inky zastihla Vojtěcha v Dachau, kde si odpýkával svůj trest. Jako vyhlášený odborník zde pracoval v tiskařské dílně. V roce 1944 v nelidských podmínkách koncentračního tábora Vojtěch Preissig zcela vyčerpán zemřel.

V roce 1947 byl Vojtěch Preissig in memoriam vyznamenán Československým válečným křížem, v roce 1992 Řádem T. G. Masaryka II. třídy. Ústav pro studium totalitních režimů mu v roce 2012 udělil Cenu Václava Bendy za zásluhy v boji za svobodu a demokracii. Inka Bernášková byla v roce 1998 vyznamenána in memoriam Medailí za hrdinství.

Mr. Preissig is here! Rozhovor s Evou Bernardovou

Ač je to s podivem, široká veřejnost dnes spíš jen tuší, kdo byl Vojtěch Preissig, jak smýšlel, co vše obětoval pro svobodu své vlasti a jak výrazně ovlivnil české umění. Jeho pravnučka Eva Bernardová proto v roce 2022 založila Nadační fond Vojtěcha Preissiga, ráda by totiž oživila povědomí o životě a díle svého předka a především spojila jeho rozsáhlou tvorbu, která je velice známá, s jeho jménem. To je naopak téměř zapomenuto. Bádá v archivech, pročítá osobní korespondenci, připravuje výstavy a vydává publikace. Osobnost Vojtěcha Preissiga opět dostává do povědomí společnosti, kam bezpochyby patří.

Paní Bernardová, jak se u vás doma na Vojtěcha vzpomíná? Jaký byl?

Je mi líto, ale na to jasnou odpověď nemohu dát. Víím jen, že Vojtěch byl perfekcionista, pracant a nic nesmělo opustit jeho dílnu, pokud to nebylo ve stoprocentní kvalitě. To se pak dokázal zlobit na všechny strany. Většinu svojí energie věnoval své práci, rozvoji, bádání, poznávání, hledání souvislostí, spojením s vesmírem. Šel za hranice lidského chápání. Takhle ho zatím vnímám já osobně.

Byl stejně zarputilý, když se jednalo o vlastenectví, o boj za vlast?

Když bojoval za vlast, změnil se ve vyjednávače, neústupného propagátora „svojí“ věci, člověka ryzího charakteru a hrdinu. Toto poslání, kdy za samostatné Československo bojoval všemi dostupnými prostředky až do úplného konce, bylo neuvěřitelnou obětí, které byl schopen.

Kdy a jak jste se dostala k rehabilitaci odkazu a osobnosti svého předka?

O tom se mi nemluví zrovna lehce. Vnímání a medializace jeho odkazu v širším příbuzenstvu byla a je komplikovaná. V rodinném kruhu se o pradědovi, jeho životě a postojích příliš nemluvílo. Sama přesně nevím proč, zřejmě rány osudu byly příliš bolestivé a měly být zapomenuty. Preissig totiž nebyl z rodiny jediný, kdo obětoval život v boji za svobodu. Jeho dcera Irena byla popravena gestapem v roce 1942. Nejmladší dcera Preissiga, moje babička Yvona, emigrovala záhy po válce, manžela i obě své dcery zanechala zde. Ačkoli jsme žili v domě, kde měl Preissig ateliér, o jeho práci a minulosti jsme nemluvili. Nebyl nikdo, kdo by byl ochotný nebo schopný mi o pradědovi vyprávět. Doopravdy jsem zjistila, kdo byl můj předek a co vykonal, když mi bylo nějakých dvacet let. Až nedávno se pro mě dveře do minulosti otevřely dokořán a já se snažím vyplnit prázdná místa v paměti nejen rodiny, ale i širší společnosti.

Rodina vás tedy zatím aktivně nepodporuje?

Z Preissigových potomků jsem v této aktivitě zatím osamo-

Vojtěch Preissig a jeho selfie z 20. let

cena, ale věřím, že se ke mně připojí anebo bude v mé práci pokračovat někdo další, třeba zrovna můj syn.

Zkusila byste odhadnout, jaké období Vojtěchova života bylo pro něj nejšťastnější? Ptám se proto, že se v určitých etapách potýkal s neporozuměním veřejnosti a nezájmem o svou práci.

Odhadovat nemohu nic, ale jak se mi podařilo dohledat v archivech, je zaznamenán článek o mistru Preissigovi z roku

1933 v Koh-i-noor Magazin a vybírám následující část, která, jak věřím, odpoví na vaši otázku: „Jeli jsme horem pádem do New Yorku a pak dále do městečka College Point na Long Islandu. Zde měl mistr Preissig pěkný přízemní domek v zahrádce, radost se podívat. Uvítal nás, vyslechl nás a usmíval se našim plánum, které se mu zdály předimenzovány a málo odborné. Pak nás pohostil, ukázal nám pracovnu, v níž stály stroje, knihy a folianty, seznámil nás se svým způsobem života, liboval si pohodlí Ameriky a ukazoval nám své automatické ústřední topení olejem, při němž se člověk nemusí starat o nic, jen o to, aby bylo v nádrži dost oleje... Postřehli jsme brzy jednu věc, která oblažovala naše krajská srdce: kamkoliv jsme s panem Preissigem přišli, ať to byla tiskárna, nebo grafický ústav, ochotně se před ním otvíraly dveře a všude ho vítali s úctou a respektem. Všude chtěli jeho krátké návštěvy využít, vždy přišli s nějakým problémem, ať již technického, nebo uměleckého rázu, a vždy dávali dobrý pozor, aby pochytily co nejvíce. Bylo radostno pozorovat, jak náš člověk požívá v cizině takové úcty a vážnosti! Bylo překvapením pro nás, když jsme pozorovali, jak v proslavené Lake Side Press (Chicago) vše poskočilo, když se šustlo po celé budově: Mr. Preissig is here – pan Preissig je tady.“

Pravděpodobně to tedy bylo období úspěšné a šťastné. Byl ceněn jako odborník. Měl velkou rodinu, ženu a tři dcery. Do Ameriky ale odešel proto, že se mu doma v Čechách nedařilo. A i když byl po návratu z Paříže považován za zavedeného umělce, byl nucen zavřít pražský ateliér a volit odchod do daleké a neznámé Ameriky. Co se stalo?

Zřejmě předběhl dobu a špatně odhadl cenu a popularitu grafické práce. Nákladně vybudoval a moderně vybavil svůj grafický ateliér. Ilustroval první vydání Broučků Jana Karafiáta, navrhoval obálky knih, založil časopis Grafické listy, navrhoval plakáty k výstavám. Vydával umělecké práce svých vrstevníků. Měl v Praze několik výstav – v Mánesu, v Topičově salonu. Jeho práce koupila Moderní galerie v Praze. Vydal soubor grafik Coloured Etchings určených pro americký trh a jako místo vydání uvedl New York. Když v roce 1907 navštívil Moderní galerii v Praze císař František Josef I., věnoval mu Preissig právě tento soubor grafik.

Byl opravdu velice aktivní a činorodý. Budoval základy moderní grafiky, umělecky tvořil, ale komerční nabídky odmítal. Hodně se vyčerpával, neboť svoji práci musel vždy odevzdat ve špičkové kvalitě. Jinak nemohla opustit jeho ateliér.

Období druhé světové války bylo pro vaši rodinu velice tragické. Vojtěch zemřel v Dachau, dcera Inka byla nacisty popravena. Oba položili svůj život přesvědčení, že jejich oběť není zbytečná. Víte, že existují dopisy, které posílali svým blízkým z vězení. O čem vypovídají, jaké jsou?

Ano, mám v domácím archivu velké množství osobní i odborné korespondence a nejen v češtině. Ale právě na těch dopisech z dob nejtěžších je vidět, jaké vyznávali hodnoty a co pro moje předky znamenala svoboda a vlast.

Dechberoucí je poslední dopis Inky Bernáškové, který posílala rodině před popravou.

Mohu z něj citovat: „Drazí! Tož nadešel můj čas. Nevěřili byste, že jdu klidně... Líbám a objímám vás všechny, každého zvlášť, a přeji mnoho zdraví a štěstí, abyste si v poválečném lepším životě vynahrádili všechny strasti, které jste v této válce museli prodělat... Jdu ne jako otrok hnán do své kobky, ale jako ten, jenž zahalí se v plášť svůj a uléhá k příjemným snům. Bude pět hodin ráno...Vaše milující Irena.“

Také mohu uveřejnit výňatek z Vojtěchova dopisu, který poslal z koncentračního tábora v Dachau: „Chci věřit, že vzdor nevyhnutelně těžkým životním poměrům, jimiž i my nyní vykupujeme příští blahobyť a věčný mír lidstvu, jste všichni zdraví a zůstanete zdraví až k tomu toužebnému konci války a našich životních zkoušek.“

Znáte okolnosti Vojtěchovy smrti v Dachau?

Zemřel na celkové vyčerpání organismu, což byl následek nelidského zacházení. Téměř neuvěřitelné je, že se po jeho smrti podařilo skupině vězňů odlít posmrtnou masku. Musel to být odvážný čin, spoluvězni si Preissiga vlastence a umělce velmi vážili a uvědomovali si již tehdy jeho význam.

Z originálu posmrtné masky jsem nechala vyrobit pět kopií. První z nich byla věnována Nadačním fondem Vojtěcha Preissiga Galerii Vojtěcha Preissiga v jeho rodném Světlci u Břiliny.

Jaké je vaše nejoblíbenější dílo Vojtěcha Preissiga?

Jsem zamilovaná do celé jeho tvorby a vlastně ji zkoumám, ale jen jako laik. Přesto kdykoliv se na ni podívám, tak mě nabíjí optimismem a nadějí. Nejraději mám jeho návrh nástrop-

Vojtěch Preissig, Modráček 1903, barevný lept, papír 53 × 41 cm, prodáno v aukci Arthouse Hejtmánek 17. 6. 2021 za 240 000 Kč plus 24% provize (vyvolávací cena 50 000 Kč)

ní malby Art Fundamental, v jehož středu se nachází ženská postava Harmonie. Cílem tohoto velkolepého projektu bylo nalézt ekvivalenty pro základní elementy tvoření. Preissig je slovně formuloval jako inspiraci, představivost, vynalézavost, individualitu, cit, nadšení, energii, soustředění, rovnováhu, poměr a rytmus. Jediným výrazovým prostředkem bylo geometrické tvarosloví, jež nedospívalo k jakémukoli zpodobnění, nicméně Preissig tihl i u pozdních obrazů k secesní stylizaci.

Preissigovo dílo je rozeseto na nejrůznějších místech u nás i v Americe a je zatím bez soupisu. Ač je to velký úkol, chystáte se na něj?

To je jedním z úkolů nadace pokusit se posbírat a zdokumentovat Preissigovu tvorbu.

Prozkoumáme archivy, projdeme galerie a další místa. Málo propátranou je i jeho práce pro komerční sféru. Například graficky zpracoval firemní logo pro Koh-I-Noor, té dívčí hlavy s patentkou místo oka. Prostě bych chtěla jít proti proudu času v jeho stopách a podrobně jeho život a dílo zmapovat. Pro sebe, naši rodinu i pro ostatní. Škoda, že neměl víc času na tvorbu. Když ho sebralo gestapo, zůstal po něm na stojanu nejen nedokončený obraz, ale i spousta rozdělaných vizí malířských směrů a technik.

Co v nejbližší době chystá vámi založený Nadační fond Vojtěcha Preissiga?

Na podzim příštího roku fond chystá velkou výstavu Vojtěcha Preissiga k 80. výročí od úmrtí. Ideálně je v plánu dát dohromady reprízu výstavy z roku 1933 v Topičově salonu, které se jako poslední sám Preissig zúčastnil.

Letos, kdy jsme si připomněli 150. výročí od mistrova narození, proběhla výstava ve spolupráci s Československou obcí legionářskou v jejich Muzeu legií v Praze. Tu máme v plánu zopakovat, rozšířit a nechat projet naší republikou.

Kdyby se o Vojtěchu Preissigovi chtěl někdo dozvědět víc než jen to, co si dohledá na internetu, kde najde více informací?

V prodeji je velkoformátová kniha Vojtěch Preissig Grafik Malíř Hrdina publikovaná k výstavě z roku 2020. Lze ji zakoupit na stránkách www.preissig.cz.

Mohou zájemci činnost Nadačního fondu Vojtěcha Preissiga podpořit?

Vše podstatné lze najít na stránkách www.fondvp.cz. Získat více informací o naší činnosti a také přispět lze pomocí QR kódů. Za veškerou pomoc velmi děkujeme, pomůžete tím oživit odkaz velkého umělce a vlastence.

Marina Votrubová

Podpořte Nadační fond Vojtěcha Preissiga částkou 116 Kč připomínající datum mistrova úmrtí.

Načtěte si tento QR kód ve svém bankovníctví!

Funerální plastika zažívá znovuzrození

Letošní výstava Skleněná duše. Návrat funerální plastiky PIETAS představila v pražském Uměleckoprůmyslovém museu práci autorů z různých uměleckých oborů, kteří vytvořili sochu – tavnou skleněnou plastiku, prezentovanou do pietních schránek. Zadavatelem byla společnost Glaz Bridge, která se zabývá zakázkovou výrobou uměleckých funerálních objektů.

Petr Písařík, URNYLAMPVYAZY II

Velmi úspěšná výstava, kterou zhlédlo přes 140 tisíc návštěvníků, ukázala, že pohřební urny mohou být něčím víc než jen nádobou; mohou sloužit jako krásné a smysluplné umělecké předměty, které udržují vzpomínku nebo jsou součástí závěti. Díky nim lze vytvořit prostor, který uctívá a oslaví život a poskytne klid. Skleněné plastiky z výstavy Skleněná duše už míří ke svým privátním zákazníkům a do světových výstavních síní nejen doma, ale i v zahraničí. Privátní zákazníci a sběratelé umění si mohou zakoupit druhou až pátou kopii sochy.

Vyzvanými autory prvního cyklu byli Vladimíra Klumpar-Pavlik (sochařka, sklářka), Federico Díaz (sochař pracující s robotikou, multimediální umělec), Martin Janecký (sochař, sklář), Petr Písařík (malíř, sochař), Alžběta Jungrová (fotografka), Zdeněk Fránek (architekt), Tono Stano (fotograf), Zdeněk Lhotský (sklář, sochař, výtvarník, grafik), Marek Číhal (malíř), Vladimír 518 (rapper, malíř, typograf, spisovatel), Michal Škapa (malíř, grafik, typograf, designér), Filip Kúrka (malíř), Matyas Pavlik (sklář), Michal Cimala (sochař, malíř a muzikant), Jakub Janovský (malíř a sochař), Antonín Střížek (malíř, fotograf), Natalie Dufková (módní návrhářka), Jiří Belda (šperkař, sochař), Viktorie Beldová (šperkařka) a Lucie Švitorková (sklářka).

Celá stávající kolekce je zaznamenána v tištěné publikaci s názvem Skleněná duše / Pietas, která mapuje i světové odchodové rituály, funerální slovník a rukodělná řemesla s kolekcí spojená. Publikaci lze zakoupit v předprodeji na www.glazbridge.com.

Umělci Dětem ulice

Práce Josefa Achrrera Exposure No. 23 je zařazena do charitativní aukce Umělci „Dětem ulice“ 2023, která se koná 15. prosince od 17:00 hodin na online portálu LiveBid. Umělci jako Viktor Pivovarov, Michael Rittstein nebo Patrik Hábl nabídli do aukce svá díla a tím podpořili Projekt Šance, který pomáhá českým „dětem ulice“ již 28 let. Více na www.aukcesance.cz

Josef Achrer, Exposure No. 23, 2020, fotogram, bromostříbrný papír na dibondové 4mm desce, 153,5 × 108 cm

Krás mincí

Statér, 1. stol. př. Kr., mušlový typ s nápisem BIATEC

Statér, 3.–2. stol. př. Kr., typ klečící lučištník

Hexadrachma, 1. stol. př. Kr., typ LATTV

**Dražba numismatické sbírky
MUDr. Václava Bruny
26. 4. 2024**

Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com
Více na straně 7

„Mám zájem vyjadřovat pouze základní lidské emoce“

Takto se americký malíř Mark Rothko (1903–1970) vyjádřil ke svému záměru, co především chce sdělovat svými obrazy. Zda dostal svým slovům, si můžete ověřit ve Fondation Louis Vuitton do začátku dubna. Tým složený z kurátorů a členů umělcovy rodiny připravil rozsáhlou soubornou výstavu, která představuje tohoto velkého abstraktního malíře ve Francii poprvé od roku 1999, kdy se konala velká retrospektiva v Musée d'Art moderne de la Ville de Paris.

Celkem 115 děl zapůjčili na pařížskou výstavu největší světové instituce, jako jsou londýnská Tate nebo Národní galerie umění ve Washingtonu, stejně jako soukromí sběratelé. Je mezi nimi i umělcova rodina, dcera Kate Rothko Prizel a syn Christopher Rothko. Výstava je pojata chronologicky od nejrannějších figurativních maleb až po ty abstraktní, které zná celý svět. Díla zaplňují všechny výstavní prostory nadace.

Malíř se narodil jako Marcus Rotkovič v tehdy ruském Dvinsku (dnes Daugavpils v Lotyšsku). Navštěvoval zde židovskou školu a v deseti letech, v roce 1913, odešel s rodinou do Ameriky. Později se zapsal na Yale, kde studoval vše, co se nabízelo: matematiku, ekonomiku, biologii, fyziku, psychologii, filozofii a jazyky. Školu však brzy opustil. Krátce se také zajímal o divadlo a v roce 1923 se v Lize studentů umění náhodou dostal také k malbě.

Zapsal se na dva kurzy, jedním z jeho učitelů byl Max Weber. Malíř, který měl na Rothka jistě podstatný vliv, se za svého pobytu v Paříži přátelil s Henri Rouseauem, Henri Matissem nebo Pablo Piccassem.

Naturalizovaným Američanem se stal Rothko v roce 1938, kdy si také změnil jméno na Mark Rothko. Příklon k abstraktnímu expresionismu u něj nastal v roce 1946, od 50. let už pracoval konzistentně: maloval barevné rozplývající se a překrývající se obdélníky v odstínech žluté, okrové, červené a oranžové stejně jako modré nebo bílé.

Mark Rothko zemřel v 66 letech, když ve svém ateliéru spáchal sebevraždu.

Mark Rothko
18. 10. 2023 – 2. 4. 2024
Fondation Louis Vuitton, Paříž
www.fondationlouisvuitton.fr

Mark Rothko, Okr (Okr, červená na červené), 1954, olej na plátně, 235,3 x 161,9 cm, The Phillips Collection, Washington DC, zakoupeno 1960, © 1998 Kate Rothko Prizel & Christopher Rothko - Adagp, Paris, 2023

zč / G Západočeská galerie v Plzni

Plnou parou vpřed!

Lodě a plavba v českém malířství 1850–1950 | 27. 10. 2023 – 4. 2. 2024

Západočeská galerie v Plzni | výstavní síň „13“ | Prazská 13, Plzeň | www.zpc-galerie.cz | Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin

PLZEŇSKÝ KRAJ | MINISTERSTVO KULTURY | Státní fond kultury ČR | ICOM | BOHEMIA SEKT | dějiny a současnost | REVOLVER REVUE | Místní kultura | Pro kulturu | Čak.tv | Plzeň Český rozhlas

Dražba numismatické sbírky MUDr. Václava Bruny

Pro každý aukční dům je vrcholnou událostí dražba ucelené sbírky, jejíž příběh je spojen se životem některého z významných sběratelů. Taková aukce je symbolickým vyvrcholením sběratelského životního příběhu, který nezřídka trvá téměř celý lidský život. A v podobě aukčního katalogu se každý takový příběh stává nesmrtelným. Aukční dům Macho & Chlapovič má tu čest pořádat aukci numismatické sbírky významného sběratele MUDr. Václava Bruny, a to dne 26. dubna 2024 v hotelu Mandarin Oriental Praha.

Sbírka byla tvořena s velkým přehledem a životním nadhledem člověka, který prožil a stále prožívá pestrý život. Jako vojenský lékař se MUDr. Bruna dostal po studiích na Slovensko, kde také poznal svou ženu. Za protistátní činnost byl odsouzen komunistickým režimem a odpykal si několikaletý trest. Později emigroval přes Jugoslávii do Rakouska, kde si po čase založil zubařskou praxi. Po revoluci se začal mimo jiné starat o rodinný statek v Zámrsku ve východních Čechách, se kterým je neodmyslitelně spojen chov koní. Ten nej-

MUDr. Václav Bruna

slavnější – Peruán dokonce několikrát vyhrál Velkou pardubickou.

V devadesátých letech založil Václav Bruna úspěšnou zubní kliniku. Numismatická sbírka doktora Bruny vznikala celé půlstoletí a v posledních desetiletích byla systematicky tvořena jako svědectví o ražbě a oběhu mincí na území Česka od starověku až po období první Československé republiky. Těžiště sbírky představují ražby českých a moravských Keltů, mince středověkého českého státu a habsburské ražby z českých a moravských mincoven zejména od 16. do 18. století. Nechybí ani ražby nejvlivnější české šlechty –

Pernštejnů, Rožmberků, Šliků, Albrechta z Valdštejna, Karla Egona Fürstenberga a dalších.

Dražba numismatické sbírky
MUDr. Václava Bruny
26. 4. 2024
Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com

Krás
mincí

Boleslav II. (967–999),
denár s nápisem BOZE

Závan čerstvého vzduchu na Art Basel

Nejhlavnější veletrh umění Art Basel působící ve švýcarské Basileji letos připravoval nový tým kurátorů pod taktovkou ředitele Noaha Horowitz, dříve působícího na Art Basel Miami. První den veletrhu navíc představil novou ředitelku bazilejského Artu Maíke Cruze, která zaplnila uvolněnou pozici po dlouholetém řediteli Marcu Spieglerovi, který odstoupil v říjnu 2022. Rekordní prodeje v rámci VIP dnů hlásily zejména slavné galerie, jako jsou Hauser & Wirth, Gagosian nebo David Zwirner Gallery. Sběratelé, investoři a kupující návštěvníci sázeli spíše na prověřená jména, mladí a méně známí autoři příliš netáhli. Veletrh řešil i aktuální témata, jako jsou klimatické změny a jejich dopad na lidstvo.

Věhlasná galerie Hauser & Wirth, založená v roce 1992 v Zürichu, zopakovala loňský prodej jiné verze ikonického pavouka od Louise Bourgeois (1911–2010) Spider IV (Pavouk v menším provedení) z roku 1996 za 22,5 miliónu dolarů. Pavouk údajně putoval do rukou nejménovaného amerického sběratele. David Zwirner Gallery s pobočkami v New Yorku, Los Angeles, Londýně, Paříži a Hongkongu prodala třímetrovou instalaci od Gerharda Richtera (*1932) Strip Tower z letošního roku, prezentovanou v sekci Unlimited za 2,5 miliónu dolarů. Nové dílo od etablovaného amerického umělce Jonase Wooda (*1977) uvedla další americká galerie současného umění David Kordansky, za které utržila 2,5 miliónu dolarů. Sadie Coles se ukázala jako příslušnice staré školy, když svým zákazníkům neposlala seznam s náhledy nabízených děl. I přesto její londýnská galerie zobchodovala na Art Basel mnoho nových prací americké autorky Laury Owens (*1970) v ceně mezi 90 tisíci a 1,8 miliónu dolarů. Gagosian svým klientům naopak katalog, který měl více než 100 stran, poslal předem. Podle Samantha Rubell, vedoucí Pace Gallery, najde většina velkých děl svého majitele druhý a třetí den. Tak tomu bylo posledních pět let.

Gerhard Richter,
Strip Tower,
David Zwirner,
Art Basel Unlimited 2023

A jakkoliv se ze zpráv o skvělých i rekordních prodejkách zdá, že byznys s uměním je jednoduchý a vše probíhá bez větších průtahů, za většinou úspěšných miliónových prodejů se skrývá tvrdá, někdy i několikaletá práce galeristů. Ani Art Basel neopomíjí palčivé problémy dnešního světa. Během celého týdne bylo na fasádu divadla Basel promítáno dílo Glacier Dream, připomínající vážnost klimatické krize od tureckého umělce

Refika Anadola (*1985), momentálně žijícího a tvořícího v Los Angeles. Instalace ledovce generovaného umělem inteligencí byla inspirována křehkostí a mizející krásou světových ledovců. Česká stopa byla kromě několika málo jednotlivých děl tuzemských autorů vystavených v hlavní sekci veletrhu zaznamenána na přírodním veletrhu Liste Art Fair Basel. Tradičně zde vystavovala progresivní Galerie Polansky, která se

jako jedna z mála českých galerií pravidelně zúčastňuje světových uměleckých veletrhů a prezentuje na nich současné české umělce. Na Liste představila instalace a díla českého umělce Romana Štětiny (*1986), který ve svém samostatném projektu citlivě zkomponoval iluze vnímání filmových pohybů či situací pomocí videoinstalací, digitálních obrazů nebo textilních objektů.

Slávka Knepková

Karel IV. (1346–1378), dukát císařský

Václav IV. (1378–1419),
dukát „portrétní“

Dražba numismatické sbírky
MUDr. Václava Bruny
26. 4. 2024

Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com
Více na straně 7

Jak je na tom svět: Téma pro Andrease Gurskyho

Jeden z nejvýznamnějších fotografů současnosti ve svém díle již desítky let popisuje vizuální prostor současnosti. Německý umělec Andreas Gursky, který trvale žije a pracuje v Düsseldorfu, tentokrát vystavuje v Itálii, a to poprvé v takové šíři. Návštěvníci mají možnost do začátku ledna v nadaci MAST v Bologni vidět čtyři desítky vybraných děl, která skvěle reprezentují Gurskyho zájem: jde mu o fotograficky dokonalý popis světa, který je však zároveň i jakýmsi mementem o stavu světa. Popisky pod jeho díly by snad ani nemusely být. Pochopí každý, kdo se dívá.

Aby krásný a zároveň i trochu děsivý svět současnosti dokázal obsáhnout v celé jeho šíři, musí Andres Gursky často a daleko cestovat. Vystavené fotografie jsou toho důkazem: fotil v Salernu i Hongkongu, pozoroval dopady moderního turistického průmyslu v Rimině nebo zastaralý proces produkce soli v Las Salinas na Ibize. Zachytil burzu v Tokiu nebo okruh formule 1 v Bahrajnu. Celkem je na boloňské výstavě prezentováno čtyřicet fotografií, mezi kterými jsou také rané práce, jako jsou Krefeld, Dolomity nebo Seilbahn z 80. let, nebo ty nejposlednější, jako jsou V&R II a V&R III z roku 2022.

Umělec nám zprostředkovává pohled na lidskou činnost, přírodu, jak funguje ekonomika či co vše zasahuje globalizace. Zaměřuje se třeba na konkrétní vize produkce rostlin nebo nahlíží do obřích skladů, odkud proudí neuvěřitelné množství zboží do světa. Poznáváme tak zblízka chrámy konzumu, energetický a potravinářský průmysl nebo finanční centra světa. Tedy vše, co si dnešní svět žádá, a bez čeho se, jak se zdá, neobejde. Tušíme však, že něco není v pořádku. Nastupená cesta podle všeho do ráje nepovede.

Andreas Gursky je bezpochyby jedním z nejvlivnějších fotografů současnosti. Znám je díky svým velkoformátovým fotografiím, které zároveň patří mezi ty nejdražší. Jeho dílo Rýn II se před 12 lety na aukci Christie's prodalo za 4 338 000 dolarů. Drží tak rekord v prodeji nejdražší fotografie žijícího umělce. Jeho práce jsou vnímány jako ikonické a přispěly k tomu, že veřejnost začala vnímat fotografii jako skutečně umění. Zároveň se stala i sběratelským artiklem, po němž prahnou instituce i sběratelé po celém světě.

Andreas Gursky, Vizuální prostor dneška
25. 5. 2023 – 7. 1. 2024
Fondazione MAST, Bologna
www.mast.org

Andreas Gursky, Bahrajn I, 2005, © Andreas Gursky, SIAE 2023, Courtesy Sprüth Magers

TOP 10 NEJDRAŽŠÍCH FOTOGRAFIÍ

- 1 **Man Ray, Le Violon d'Ingres (1924)**, aukce Christie's New York 2022, 12 400 000 USD
- 2 **Edward Steichen, The Flatiron (1904)**, aukce Christie's New York 2022, 11 800 000 USD
- 3 **Andreas Gursky, Rhein II (1999)**, aukce Christie's New York 2011, 4 338 500 USD
- 4 **Atsuko Satō, Doge (2005)**, NFT, Atsuko Sato 2021, 4 000 000 USD
- 5 **Richard Prince, Spiritual America (1981)**, aukce Christie's New York 2014, 3 973 000 USD
- 6 **Cindy Sherman, Untitled #96 (1981)**, aukce Christie's New York 2011, 3 890 500 USD
- 7 **Cindy Sherman, Untitled #93 (1981)**, aukce Sotheby's New York 2022, 3 861 000 USD
- 8 **Justin Aversano, Twin Flames #49, NFT (2021)**, Party Bid 2021, 3 781 159 USD
- 9 **Gilbert & George, To Her Majesty (1993)**, aukce Christie's London 2008, 3 765 276 USD
- 10 **Richard Prince, Untitled (Cowboy) (1998)**, aukce Christie's New York 2014, 3 749 000 USD

Největší z romantiků: Caspar David Friedrich

250. výročí narození malíře Caspara Davida Friedricha v berlínské Alte Nationalgalerie nemohli opomenout a uspořádali mu proto soubornou výstavou. Dílo nejvýznamnějšího umělce německé romantické krajinomalby bude napoprvé prezentováno v takové šíři.

Na šedesát maleb a padesát kreseb bude do Berlína zapůjčeno z místních i světových institucí. Budou mezi nimi ikonická díla, jako jsou Ledové moře, Křídlové útesy nebo Mnich na břehu moře.

Rok 2024 bude na více místech ve znamení oslav uspořádaných na počest Caspara Davida Friedricha, vedle Alte Nationalgalerie se připojí i hamburská Kunsthalle nebo Staatliche Kunstsammlungen v Drážďanech. Jeho rodné město Greifswald nabídne speciální program, který poběží po celý příští rok.

Caspar David Friedrich měl silnou vazbu i na českou krajinu. Žil v Drážďanech, tedy blízko hranic, dvakrát se léčil v tehdy vyhlášených lázních Teplice. Miloval hory a občas proto zavítal do blízkých Krkonoš nebo Českého středohoří. Během

jeho několika návštěv vznikla díla jako jsou Krkonošská krajina, Krkonoše v mlze nebo Kříž v horách, který si jako oltářní obraz do děčínského kostela objednal hrabě František Antonín Thun-Hohenstein.

Caspar David Friedrich, Procházka u moře za svitu měsíce, 1822, olej na plátně, 55 x 71 cm, Staatliche Museen zu Berlin, Nationalgalerie, foto Jörg P. Anders

Caspar David Friedrich. Nekonečné krajiny
19. 4. – 4. 8. 2024
Stará národní galerie, Berlín
www.smb.museum

Konec Sixtinské kaple aneb Jiná realita umělce Jana Kadlece

Většina informací o dnešním světě není jednoznačná. Přicházejí k nám zprostředkovaně skrze nejrůznější média. Téměř nic se už nedozvídáme formou přímé osobní zkušenosti. Příběhy současnosti vnímáme nejčastěji formou pohyblivých obrazů.

Projekt Jana Kadlece Jiná realita tematizuje otázku výpovědní možnosti současného výtvarného umění. Vizualní sdělení v dnešní době atakují diváka především prostřednictvím digitálních médií. Audiovizíe přebírá roli umění, redefinuje vizuální realitu minulosti a formuluje obraz budoucnosti. Projekt sestává z osmi monumentálních objektů, které symbolicky představují příběhy naší společnosti.

Část těchto objektů vznikla v souvislosti s filmem Viktora Tauše Amerikánka, který bude mít premiéru v květnu příštího roku a přináší příběh dívky z dětského domova. Artefakty Jana Kadlece vizuálně podtrhují emoční rovinu vyprávění filmu, který v našem prostředí po výtvarné stránce nemá obdoby. Díla jsou určena k prodeji sběratelům a výtěžek půjde na charitativní podporu edukace dětí z dětských domovů na jejich cestě do dospělého života.

„Jiná realita“ říká, že vizuální symboly naší doby se změnily. Michelangelovo Stvoření Adama ze Sixtinské kaple bylo silným symbolem života evropské renesanční civilizace. Dnes žijeme v „jiné“ realitě. Některé symboly už zcela

zmizely, jiné zůstávají, nové nabízí film a digitální média. Poselství, které přinášelo umění v historii, vytvářelo divákům představu o tom, v jakém světě žijí. Naše přítomnost je zcela odlišná a zatím si ani neumíme představit obrazy budoucnosti. Jan Kadlec chce svou výpověď, která je záměrně vytvořena v popově srozumitelnosti, otevřít otázku, zda současné umění je ještě obrazem světa. Protože některé objekty byly realizovány v souvislosti s filmovým jazykem, je záměrem výstavního projektu i konfrontace způsobů čtení těchto statických a pohyblivých „obrazů“.

Pojem tekutá modernita použil už na začátku tisíciletí sociolog Zygmunt Bauman k popsání změn probíhajících ve společnosti. Ze socio-

logie si ho často vypůjčovali teoretici umění, když se jeho média začala vzájemně prolínat a nakonec do sebe protekly i různé obory. V současném výtvarném umění, kterému se v Baumanově tekuté době začalo říkat vizuální, nám dnes chybí adekvátní pojmy k jeho uchopení i porozumění. Poselství, které v historii divákovi zprostředkovával závěsný obraz či nepohyblivý objekt, nahradily jiné formy. Monumenty vytvořené pro film jako estetické prostředí, jímž je samotný příběh emocionálně silně koncentrován, mají vlastní uměleckou autenticitu a obstojí v prestižní galerii i sbírce. Navíc objekty nepředstavují jen ilustrační kulisy, nýbrž mají vlastní náboj, samy aktivně vstupují do děje a jeho aktéry ovlivňují.

V uměleckém provozu díky filmové verzi jejich příběhu ztělesňují situace, které tvoří kulturní dějiny, jsou zapamatovatelné, veřejné a svou tržní rolí také velmi ekologické. Projekt doprovází publikace týkající se fenoménu nové vizuality, která bude v průběhu let rozvíjena a její myšlenky zpracovány i v navazujících edukačních programech spojených s činností odborných univerzitních pracovišť.

Lenka Lindaurová

Jan Kadlec, willCUMmen, 2021, kombinovaná technika, 920 x 660 cm, foto: archiv Jana Kadlece

Létající balon je vytvořen z fiktivní opony Vojtěcha Hynaise pro Národní divadlo v době po vyhoření. V díle willCUMmen odnáší postel složenou z mnoha vrstev snů všech dětí, které nemají domov, kromě onoho „národního“. Vrstvy symbolizují nejednoznačnost interpretace současné reality v kontextu národa. Postel má zároveň podtext sexuálního zneužití a název evokuje dvojsmyslné vítání každého cizince v chudém kraji. Foto: archiv Jana Kadlece

Jan Kadlec (1976) je absolventem Akademie výtvarných umění v Praze v ateliérech Huga Demartiniho, Jindřicha Zeithammela a Jiřího Davida. Jako výrazný umělec se vyprofiloval v druhé půli 90. let svými monumentálními a precizními díly, v nichž už tehdy tematizoval možnosti lidského poznání i budoucnost umění samotného. Tyto pochybnosti ho zavedly k dalším médiím, jako jsou film či reklama, ale také k divadlu a architektuře. Výstava související s projektem Layercake a filmem Amerikánka chce otevřít aktuální otázky proměn vizuality a vnímání reality prostřednictvím uměleckých forem. Zároveň divákům připomene práci autora, který působil na přelomu tisíciletí na české výtvarné scéně jako zjevení, umělec s maximalistickým nasazením.

Vladislav Jagellonský (1471–1516), dukát

Ludvík Jagellonský (1516–1526), dukát

Ferdinand I. (1526–1564), tolar (okolo 1531) Jáchymov – Klaus Kraus a Petr Tunkher

Obrazy namalované dospělými lidmi s mentálním znevýhodněním pomáhají

Může i obraz a z něj vytvořená novoročenka pomáhat? V neziskové organizaci Společnost DUHA, kde obrazy vznikají, říkají ano. „V rámci arteterapie jsme objevili kreativitu našich klientů, dospělých lidí s mentálním znevýhodněním, i jejich chuť tvořit. A od toho už byl jen krůček ke vzniku projektu Novoročenky pomáhají,“ říká manažerka projektu Margita Losová.

Projekt funguje ke spokojenosti více než stovky dárců, kteří jej podporují, už 11 let. Ze čtyř stovek obrazů se staly jedinečné novoročenky, které zdobí obrazy klientů z DUHY. Každý dárci, jím vybraný obraz a z něj vytvořená novoročenka podpořily co nejsamostatnějším životem dospělých lidí s mentálním znevýhodněním, kterým Společnost DUHA poskytuje sociální služby.

Autorkou, která je součástí projektu od začátku, je Kateřina Nedbalová. Malování miluje. Během tvorby potřebuje ujištění asistentky, že postupuje správně. A tato podpora, inspirace v přírodě nebo na výstavách jí stačí, aby vytvářela svoje originální plátna. Katka si přeje být co nejvíce samostatná a v tom ji Společnost DUHA podporuje. A pro Novoročenky pomáhají má další přání: „Přeju si, aby se moje obrazy líbily.“

Kateřina Nedbalová při krátkém odpočinku během malování, foto archiv Společnosti DUHA

V katalogu projektu novoročenky-pomahaji.cz je více než 140 obrazů od dvaceti autorů.

„Pro mě je v projektu mnoho krásného. To, že dává prostor klientům Společnosti DUHA se kreativně vyjádřit, zažít klidné a pěkné chvíle při malování. To, že klienti – malíři obrazů mohou svými díly pomáhat Společnosti DUHA a pocítit tak s DUHOU ještě větší sounáležitost. DUHA pak pro ně, ale i další dospělé lidi s mentálním znevýhodněním může hledat další cesty, jak zkvalitnit sociální služby a být jim tak nadále podporou v jejich samostatném životě,“ uzavírá Margita Losová.

Projekt najdete na stránkách www.novoročenky-pomahaji.cz

O Společnosti DUHA je více na www.spolecnostduha.cz

Dražba numismatické sbírky
MUDr. Václava Bruny
26. 4. 2024

Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com
Více na straně 7

Krásna mincí

Leopold I. (1657–1705), 10 dukát 1669, Kutná Hora – Kryštof Krahe

Petr Vok z Rožmberka, dukát 1594, Rychleby, ex sbírka George Gunt III.

Rudolf II. (1576–1611), 3 tolar 1603, Kutná Hora – Jan Špís, ex sbírka Horský

Dražba numismatické sbírky MUDr. Václava Bruny 26. 4. 2024

Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com
Více na straně 7

Gottfrieda Helnweina oslavujú v Albertine

Maliar Gottfried Helnwein oslavuje 75. narodeniny a ako miestnemu rodákovi mu viedenská Albertina usporiadala výstavu, ktorá mapuje posledných tridsať rokov jeho kariéry. Helnwein je známy ako umelec provokatér, ktorý spracováva kontroverzné a tabuizované témy našej doby. Jeho hlavnými námetmi sú bolesť, strach, ubližovanie a zraňovanie. Maže tým pomyselnú líniu medzi realitou a nočnou morou, aby nám ukázal, že monštrá, ktoré nás na jeho obrazoch desia, naozaj existujú.

Gottfried Helnwein, Epifanie 1 (Klanenie troch kráľov 3), 2013, olej a akryl na plátne, Albertina, Viedeň, trvalá pôžička Gottfrieda a Renate Helnweinových © Gottfried Helnwein | Bildrecht Wien, 2023

Každým svojím dielom sa vymaľováva z viny, ktorú so sebou nesie krutosť a bezcitnosť. Tú od nepamäti a opakovane prejavuje ľudská rasa. Helnweinovo dielo je výnimočné svojím nekompromisným realizmom, ktorý do detailu odhaľuje choroby spoločnosti, ako sú psychologické a sociálne úzkosti. Zásadnou témou od jeho raných kresieb až do poslednej tvorby sú deti. Sú zraniteľné a často sú vystavené násiliu a nátlaku dospelých, ktorému sa nedokážu brániť. Helnwein, pôvodom Rakúšan, rieši aj fašizmus a jeho reziduá v myslení dnešnej nielen rakúskej spoločnosti.

Umelcove hyperrealistické obrazy vždy maľované podľa fotografií nás ohromujú svojou technickou dokonalosťou. Aj keď práce, charakterizované hladkým precíznym rukopisom, vnímame ako reálne, ich nadmerná veľkosť a použitie monochrómej farebnosti realite odporuje. Helnweinovi ide skôr o symbolický obraz. V jeho obrazovom vesmíre sa preto stretávajú tí najmenej pravdepodobní účastníci: Káčer Donald a Adolf Hitler, Panna Mária a nacisti, figúrky z japonských komiksov manga umiestňuje do katastrofických situácií, kde nemajú šancu prežiť. Samostatnú výstavu Gottfrieda Helnweina malo

české publikum možnosť vidieť pred pätnástimi rokmi v pražskej Galérii Rudolfinum. Výstava v Albertine v roku 2013 sa stala najnavštevovanejšou výstavou žijúceho umelca v histórii inštitúcie. Prišlo sa na ňu pozrieť 250-tisíc ľudí. Tá súčasná je v rovnakej viedenskej galérii otvorená do 11. februára.

Gottfried Helnwein. Realita a fikcia
25. 10. 2023 – 11. 2. 2024
Albertina
www.albertina.at

Štefan Papčo: Antigravitácia

Východoslovenská galéria pozýva na výstavu Štefan Papčo: Antigravitácia s hostkou výstavy Luciou Papčovou, ktorá bude otvorená do poloviny marca 2024. Predstavuje sériu sochárskych diel, ktoré vznikali prostredníctvom fyzického stretu a vzájomného dialógu s prírodnými elementmi, hmotami a vybranými miestami. Symbolický pojem „antigravitácie“ je vnímaný ako moment zastavenia, stretnutia so samým sebou a s nepoznaným.

Štefan Papčo sa vo svojej tvorbe zameril na hľadanie nových úrovní sochárskych výskumov v duchu amerického umelca Roberta Smithsona - Site / Nonsite (Miesto/ Ne-miesto). Koncept „Nonsite“ zahrňuje artefakty získané z vonkajšieho priestoru, prenesené do galérie alebo iného vnútorného prostredia, kde reprezentujú vonkajšie miesto v transformovanej podobe. Surové hmoty ako kameň alebo voda, ktoré tvoria základné stavebné prvky diel, boli aktivované prostredníctvom rôznych živočíchov, ale aj gravitácie a prírodných živlov priamo v prírode. Tieto hmoty reagujú na miesta v krajine, kde prebehli geologické zlomy, alebo posuny a otvoril sa nový vstup do vnútra zeme.

Štefan Papčo (*1983) je absolventom ateliéru Socha a priestor Jozefa Jankoviča na bratislavskej VŠVU. Za svoju tvorbu získal viacero domácich i zahraničných ocenení. Napríklad bol fi-

Štefan Papčo, Andrej / Citizens series

nalistom Ceny Oskára Čepana alebo získal hlavnú cenu na Dumbo Arts festival, New York, USA. Jeho tvorba je zastúpená v štátnych i súkromných zbierkach na Slovensku i v zahraničí.

Lucia Papčová (*1987) študovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave a na Akadémii výtvarných umení v Prahe, a tiež na Akadémii der bildenden Künste vo Viedni. V roku 2009 sa stala laureátkou prestížneho ocenenia Essl Award CEE VIG. Lucia Papčová vo svojej tvorbe pracuje s médiami fotografia, video a objekt. Využívajúc najrôznejšie technologické možnosti, zaznamenáva špecifické situácie, ktoré sú vo výstupe vzdialené od objektivity, s cieľom priviesť diváka k interakcii.

Štefan Papčo: Antigravitácia
1. 12. 2023 – 17. 3. 2024
Sieň Q, Východoslovenská galéria, Košice
www.vsg.sk

Kalendárium

Andres Serrano: Infamous Beauty
8. 6. 2023 – 7. 1. 2024
DOX, Praha
www.dox.cz

Ovoce praská na rtech
16. 11. 2023 – 13. 1. 2024
Hunt Kastner, Praha
www.huntkastner.com

Michelangelo and Beyond
15. 9. 2023 – 14. 1. 2024
Albertina, Vídeň
www.albertina.at

Linie!
22. 9. 2023 – 14. 1. 2024
Oblastní galerie Liberec
www.ogl.cz

Zdeněk Sýkora, 13 linií pro Karla Hynka Máchu, OGL

Michal Škapa
30. 11. 2023 – 19. 1. 2024
Platforma 15, Praha
www.platforma15.com

Meg Hewitt: Tokyo is Yours
18. 11. 2023 – 27. 1. 2024
Chaussee 36 Photo Foundation, Berlín
www.chaussee36.photography

Jan Knap – Betlém je vážná věc
3. 11. 2023 – 28. 1. 2024
Diecézní muzeum v Litoměřicích
www.galerie-ltm.cz

Žena v proměnách času
21. 11. 2023 – 28. 1. 2024
Galerie výtvarného umění Ostrava
www.gvuo.cz

Michele Gabriele – Walking Our Distance
1. 12. 2023 – 28. 01. 2024
Meetfactory, Praha
www.meetfactory.cz

Ženští mistři
31. 10. 2023 – 4. 2. 2024
Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid
www.museothyssen.org

Frida Kahlo, Dívka z Tehuacánu Lucha María, 1942, olej na masonitu, 54,5 x 43,3 cm, Colección Pérez Simón, México. © Rafael Doniz @ 2023 Banco de México Diego Rivera Frida Kahlo Museums Trust, México, D.F./VEGAP

Alfons Schilling: Brainscape
13. 12. 2023 – 4. 2. 2024
Dům pánů z Kunštátu
Dům umění města Brna
www.dum-umeni.cz

Petr Brandl: Příběh bohéma
20. 10. 2023 – 11. 2. 2024
Valdštejnská jízdárna
Národní galerie v Praze
www.ngprague.cz

Josef Matěj Navrátil: Krajinářské kresby
7. 11. 2023 – 11. 2. 2024
Veletřní palác
Národní galerie v Praze
www.ngprague.cz

Adriana Šimotová. První hlasy
9. 11. 2023 – 11. 2. 2024
Galerie Benedikta Rejta v Lounech
www.gbr.cz

Surreal
25. 11. 2023 – 11. 2. 2024
Galerie Emila Filly, Ústí nad Labem
www.gef.cz

Myslet filmem
8. 11. 2023 – 18. 2. 2024
Galerie hlavního města Prahy
www.ghmp.cz

Tomáš Svoboda, Jako z filmu, 2016

Divoženky. Římské večírky
14. 11. 2023 – 25. 2. 2024
Dům fotografie
Galerie hlavního města Prahy
www.ghmp.cz

Chagall v práci. Kresby, keramika a plastiky 1945-1970
4. 10. 2023 – 26. 2. 2024
Centre Pompidou, Paříž
www.centrepompidou.fr

Milena Dopitová. Even Odd
10. 11. 2023 – 3. 3. 2024
Veletřní palác, Národní galerie v Praze
www.ngprague.cz

Gary Hill, Steina & Woody Vašulkovi Součty & rozdíly
13. 12. 2023 – 3. 3. 2024
Dům umění města Brna
www.dum-umeni.cz

Jakub Berdych Karpelis: Samosebou
26. 5. 2023 – 31. 3. 2024
Jurkovičova vila
Moravská galerie v Brně
www.moravska-galerie.cz

Edvard Munch: Chvějící se nebe
18. 11. 2023 – 1. 4. 2024
Museum Barberini, Berlín
www.museum-barberini.de

Edvard Munch, Dívky na mostě, 1902, © Pym's Gallery, London

Zbyněk Sedlecký
22. 2. – 7. 4. 2024
Galerie výtvarného umění a architektury, České Budějovice
www.dumumenicb.cz

Proměnlivá expozice: krajina – válka – postava
10. 11. 2023 – 26. 05. 2024
Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem
www.galerieroudnice.cz

Helmut Newton: Polaroidy
28. 11. 2024 – 31. 5. 2025
Muzeum fotografie
Státní muzea v Berlíně
www.smb.museum

Helmut Newton, Polaroid pro reklamu Jimmy Choo, Monte Carlo 2002, Museum für Fotografie

Brancusi. L'art ne fait que commencer
27. 3. – 1. 8. 2024
Centre Pompidou, Paříž
www.centrepompidou.fr

Constantin Brancusi, La Muse endormie, 1910, © Succession Brancusi - All rights reserved (Adagp), foto Centre Pompidou, Mnam-Cci/Adam Rzepka/Dist. Rmn-Gp

Dagmar Hochová
18. 4. – 29. 9. 2024
Pražákův palác
Moravská galerie v Brně
www.moravska-galerie.cz

Jenny Holzer
17. 5. – 29. 9. 2024
Guggenheim Museum, New York
www.guggenheim.org

Sabina Knetlová
19. 9. – 27. 10. 2024
Galerie výtvarného umění a architektury, České Budějovice
www.dumumenicb.cz

artBanking

Bulletin 2/2023

časopis pro klienty Private Banking
Šéfredaktor: Marina Votrubová
Tel.: 724 534 885
E-mail: info@artbanking.cz
Texty redakce není-li uvedeno jinak.
Distribučně zdarma klientům
Privátního bankovníctví UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.
Grafická úprava: Milan Jaroš
Realizace: FPS Repró, spol. s r.o.
Privátní bankovníctví Česká republika
náměstí Republiky 3a, 111 21 Praha 1
mobil +421 606 698 817
www.unicreditbank.cz
Privátní bankovníctví Slovenská republika
Mostová ulica 6, 811 02 Bratislava
Tel.: +421 2 594 280 16-17
www.unicreditbank.sk
Ministerstvo kultury zařadilo Art Banking Bulletin do Evidence periodického tisku MK ČR - evidenční číslo: E 19240
www.artbanking.cz, info@artbanking.cz

Krása mincí

Friderich Falcký (1619–1620), 10 dukát 1620, Praha – Pavel Škréta

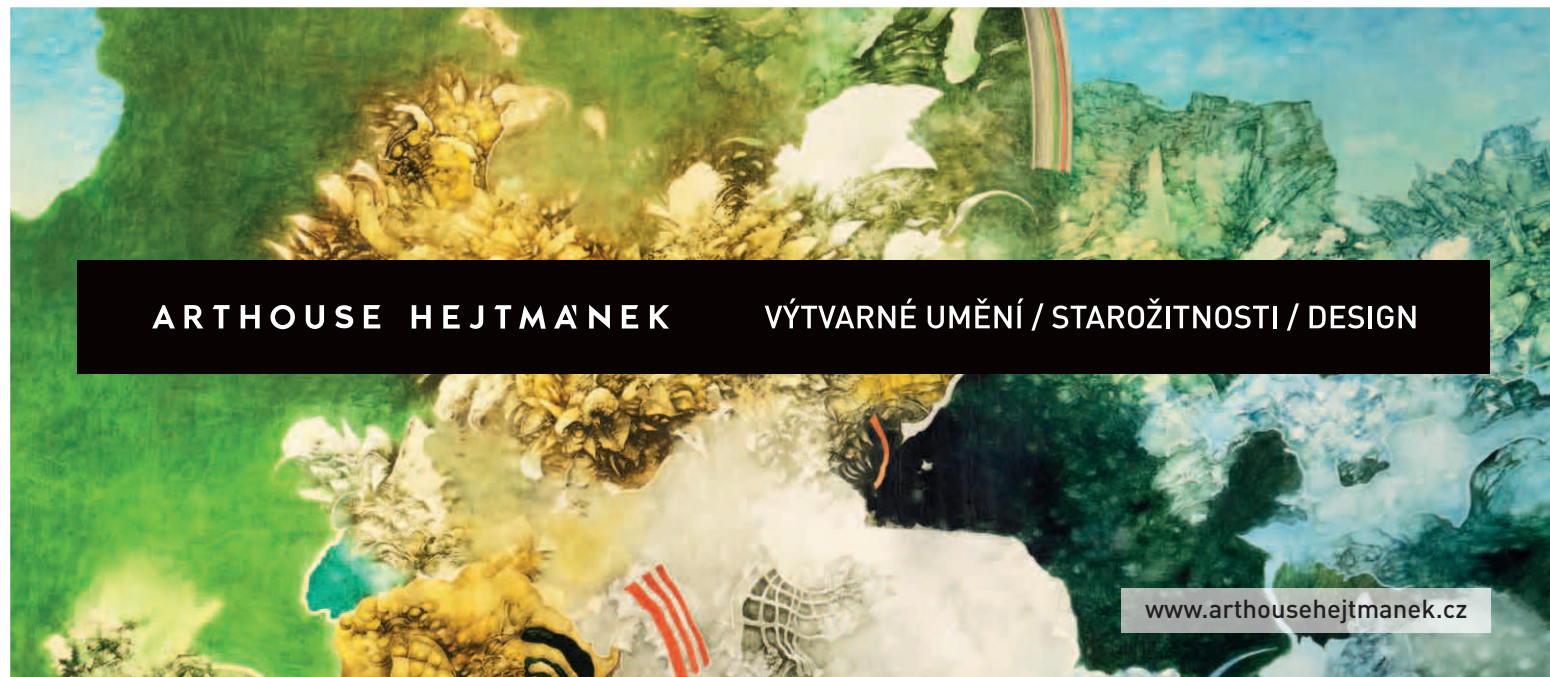
Josef I. (1705–1711), dukát 1710, Praha – provizorium, ex sbírka Dietiker

Karel IV. (1346–1378), dukát „královský“

Dražba numismatické sbírky MUDr. Václava Bruny
26. 4. 2024

Aukce Macho & Chlapovič
Hotel Mandarin Oriental Praha
www.machochlapovic.com
Více na straně 7

ARTHOUSE HEJTMANEK

VÝTVARNÉ UMĚNÍ / STAROŽITNOSTI / DESIGN

www.arthousehejtmanek.cz

Věřím v krásu, jejíž hodnota přetrvává věky.

© Alena Kotzmannová, #02 ze série Not Yet, čb fotografie, 2007, 67 × 100 cm

artBANKING

JIŽ
16 LET

**Exkluzivní služba pro klienty Privátního
bankovníctví UniCredit Bank, která nabízí
poradenství v oblasti umění.**

Tuto službu poskytujeme jako první v České republice již od roku 2007.

artbanking.cz

artBanking

 UniCredit
Private Banking